Onderhoud Scuba-duikuitrusting – Hoe draag je zorg voor je duikmateriaal?

In dit vierde en laatste artikel moeten we het hebben over iemand die ik al in het eerste artikel heb vermeld: de onderhoudstechnicus. Die persoon is speciaal opgeleid en bevoegd om jouw duikmateriaal te onderhouden. Als jij dat niet bent, pruts dan niet aan ademautomaten, volgelaatsmaskers, technisch materiaal en alles waarvoor je speciaal gereedschap of specifieke kennis nodig hebt om het te onderhouden.

De handleiding

Als je duikmateriaal koopt, hoort daar een handleiding bij. Dat kan op papier zijn of op een digitale drager, of je kan ze downloaden via de website van de fabrikant. Ik weet het, het is veel tekst en we zijn hier om te duiken, maar in dit geval staat er werkelijk belangrijke informatie in de handleiding. Je kan erin nagaan hoe je zorg moet dragen voor het materiaal dat je gekocht hebt, en na hoeveel tijd er onderhoud nodig is zodat de garantie geldig blijft. Hoewel we het in de eerste drie artikels al hebben gehad over de reiniging, opberging en controle van je uitrusting, moet je je ook bewust zijn van de specifieke vereisten van sommige fabrikanten.

De onderhoudstechnicus

De onderhoudstechnicus is die geweldige persoon die een specifieke opleiding heeft gevolgd bij een of meerdere fabrikanten en die bevoegd is als een soort dokter voor jouw duikmateriaal. Hij of zij haalt het uit elkaar, vervangt defecte onderdelen en kan het ook weer monteren zodat alles werkt. De onderhoudstechnicus werkt meestal voor een duikwinkel en zal misschien niet het materiaal van elke fabrikant kunnen repareren, maar de medewerkers van de duikwinkel of de technicus zelf zullen je wel kunnen doorverwijzen naar het juiste adres als ze je uitrusting zelf niet kunnen herstellen.

Misschien zijn enkelen onder ons onderhoudstechnici, maar de meesten zijn dat niet. Om verwarring te vermijden, volgen hier enkele richtlijnen om na te gaan of je al dan niet een onderhoudstechnicus bent.

Je bent geen onderhoudstechnicus als:

- je niet weet hoe je duikmateriaal uit elkaar haalt en weer monteert, maar het wel graag eens probeert;
- je denkt dat je werkelijk weet hoe je materiaal moet onderhouden zonder dat je een opleiding hebt gevolgd bij de fabrikant;
- je ducttape gebruikt om problemen op te lossen;
- je niet over de juiste gereedschappen en reserveonderdelen beschikt om materiaal te onderhouden;
- je geen geldig certificaat van onderhoudstechnicus hebt dat werd afgeleverd door de fabrikant.

Als een of meer van de bovenstaande punten op jou van toepassing zijn, begin dan niet zelf aan het onderhoud van je duikmateriaal, maar laat het over aan de professionals.

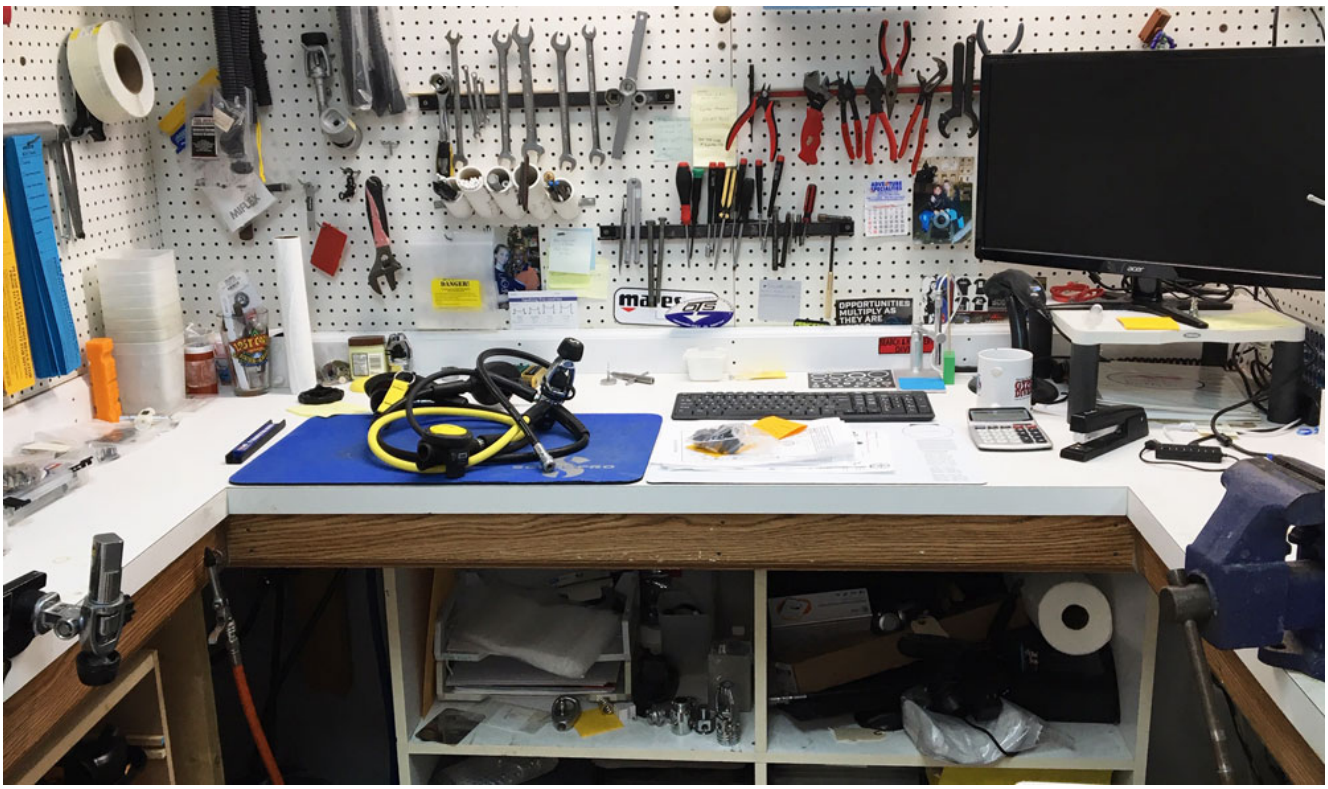

Periodiek onderhoud

Aangezien de meesten onder ons denken dat de ademautomaat één keer per jaar een onderhoud nodig heeft, zal het misschien verrassend klinken dat dat eigenlijk niet altijd zo is. Om de hoeveel tijd je ademautomaat een onderhoudsbeurt moet krijgen staat in de… juist… de handleiding. Volgens de meeste fabrikanten is een jaarlijks onderhoud nodig, maar sommige geven een langere periode aan. Net als bij een auto telt niet enkel de tijdspanne, maar ook hoe vaak je het apparaat hebt gebruikt. In de handleiding kan bijvoorbeeld staan dat je elk jaar een onderhoud moet uitvoeren, of na iedere honderd duiken of duikuren, naargelang wat het eerst wordt bereikt.

Hoewel er bij een natpak en een basisduikmasker geen regelmatig onderhoud nodig is, is dat wel zo bij volgelaatsmaskers, droogpakken en trimvesten. Lees de handleiding om te weten of je je materiaal regelmatig moet onderhouden en volg de richtlijnen van de fabrikant.

Aangezien duikflessen drukvaten zijn, moeten ze optisch en hydrostatisch worden gekeurd, en de wetgeving in jouw land bepaalt het exacte onderhoudsinterval voor die flessen. Vergeet niet dat diezelfde wetgeving ook geldt voor*pony bottles* en reserveflessen. Het is ook belangrijk dat het kranen vervangen en flessen (de)monteren door een technicus moet worden gedaan. Het is eenvoudig, maar dat wil niet zeggen dat je het zelf moet doen. Er zijn namelijk gevallen bekend waarbij schroefdraad of kranen werden beschadigd door incorrecte (de)montage. Ten slotte is het belangrijk dat een technicus de kraan nakijkt als de fles op de kraan is gevallen, aangezien zo’n val de kraan of de schroefdraad kan beschadigen.

Speciaal onderhoud / herstellingen

Denk even terug aan het vorige artikel, waarin we ons duikmateriaal controleerden. Stel je voor dat je een probleem ontdekt dat je niet zelf kan oplossen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het vervangen van een kleine o-ring in een lagedrukslangkoppeling. Als je niet weet hoe dat moet, omdat je er niet voor opgeleid bent of niet het juiste gereedschap hebt, breng je materiaal dan naar de duikmateriaaldokter: de onderhoudstechnicus. Met het verkeerde gereedschap kan je schade toebrengen.

Een lekkend ventiel (in het droogpak of de trimvest) moet misschien geopend worden om het te reinigen of mogelijk moet het zelfs vervangen worden. Dat is eigenlijk relatief eenvoudig, maar ook hier is het nodig om de handleiding te raadplegen om na te gaan of de gebruiker dat zelf mag uitvoeren. Bij het demonteren of vervangen van onderdelen, zoals overdrukventielen, kan het gebeuren dat er ook onderdelen zoals o-ringen of afdichtingen moeten worden vervangen vooraleer je alles opnieuw monteert. Zorg er ook steeds voor dat het nieuwe onderdeel van dezelfde fabrikant is als het vorige.

De handige harry

Wees op je hoede voor dat soort technici. Gelukkig vallen ze gemakkelijk te herkennen. Gaat er iets stuk als je net het water wou ingaan en je hebt geen vervangingsonderdelen? Geen zorgen… ze zijn al onderweg met touwtjes, koorden, snelbinders, ducttape en dergelijke lapmiddelen. Niets is te moeilijk voor hen. Je laat hen even naar je vinnen en de afdichting van je droogpak kijken, en ziezo, hersteld. Wanneer je droogpak of trimvest blijft opblazen, zullen ze ook voorstellen om de slang te ontkoppelen wanneer je die niet nodig hebt. Ze zullen er alles aan doen om je duik te redden. Het is te mooi om waar te zijn … Ware helden zijn het … tot plots blijkt dat het probleem helemaal niet opgelost is en je met een noodgeval zit. Neem altijd reserveonderdelen met je mee als je gaat duiken, maar wees verantwoordelijk genoeg om het duiken af te zeggen als je je uitrusting niet kan herstellen en er geen vervangingsonderdelen of alternatieven ter beschikking zijn.

Heb je een duikschool of -centrum en je doet zelf het onderhoud?

Dat is prima, zolang je daarvoor opgeleid en gebrevetteerd bent. Zo niet, dan zit je met een probleem van veiligheid en aansprakelijkheid. Vergeet niet dat het materiaal in duikcentra frequent wordt gebruikt, soms dagelijks, en dat betekent dat periodiek onderhoud vaker nodig is.

Nog iets wat je moet weten over goed onderhoud?

Als je je uitrusting laat onderhouden door een gecertificeerd onderhoudstechnicus, dan mag je verwachten dat hij of zij je de kapotte of vervangen onderdelen ook weer meegeeft. Niet dat je die nog nodig hebt, maar zo kunnen ze bewijzen dat ze die onderdelen hebben vervangen of je uitrusting hebben hersteld. Je moet ook een onderhoudscertificaat krijgen dat bewijst dat onderhoud of herstel werd uitgevoerd door een gecertificeerde technicus. Indien mogelijk moeten op dat certificaat het serienummer, het type en het merk van het herstelde materiaal staan. Zo kan discussie worden vermeden wanneer er een probleem

opduikt, inclusief eventuele garantieproblemen.

De levensduur van je duikuitrusting: niet ten koste van de jouwe

In deze reeks van vier artikels hebben we ons gebogen over hoe we ons duikmateriaal het beste in een goede staat kunnen houden. Dat omvatte het correct schoonmaken en opbergen van de duikuitrusting, maar ook het controleren ervan en het laten onderhouden indien nodig. Zo voorkom je problemen die tot echte noodgevallen kunnen leiden.

Je kunt specifieke reinigings- of desinfectiemiddelen overwegen, en zulke producten zijn tegenwoordig ook in de handel te vinden. Als je meer wil leren over hoe je je uitrusting moet verzorgen, kan je navragen bij je instructeur of bij je duikcentrum of er specialisatiecursussen over materiaal worden georganiseerd. In dergelijke cursussen leer je niet alleen hoe je uitrusting in elkaar zit, maar ook hoe je die in een goede (en veilige) staat kan houden.

Het prijskaartje van je duikuitrusting en je leven is gewoon te hoog om de noodzaak van goed onderhoud te onderschatten. De tijd en investering die nodig zijn om je duikuitrusting te onderhouden, zijn een relatief kleine moeite om daarna in alle gemoedsrust te kunnen duiken.

Vertaling: Joris D’hooghe, Annelies Coupé, Giulia Vandenhende, Emiel Dewitte, Antoine Comer, Anly Lippens (laatstejaarsstudenten Master of Arts in het Vertalen – Universiteit Gent)